

PATVIRTINTA
„Lietuvos energija“, UAB, valdybos
2015 m. rugsėjo 28 sprendimu
(posėdžio protokolo Nr. PR_2015-47)

**„LIETUVOS ENERGIJA“, UAB, ĮMONIŲ GRUPĖS
NULINĖS TOLERANCIJOS KORUPCIJAI POLITIKA**

Tikslas: apibrėžti „Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupės nulinės tolerancijos korupcijai bendras nuostatas ir principus bei pagrindines jų įgyvendinimo gaires.

Taikymo sritis: taikoma „Lietuvos energija“, UAB, grupės įmonėms.

TURINYS

1. Politikoje naudojamos sąvokos ir sutrumpinimai	1
2. Bendrosios nuostatos	2
3. Nulinės tolerancijos korupcijai politikos principai	2
4. Nulinės tolerancijos korupcijai politikos įgyvendinimas	4
5. Baigiamosios nuostatos	5

1. Politikoje naudojamos sąvokos ir sutrumpinimai

1.1. Šioje Politikoje sąvokos ir (ar) sutrumpinimai turi šias reikšmes:

Politika	„Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupės Nulinės tolerancijos korupcijai politika.
Korupcija (lot. corruptio – „gadinimas“, „papirkimas“)	Piktnaudžiavimas patikėta galia siekiant asmeninės naudos sau ar kitam asmeniui. Korupcija taip pat apima visas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, kaip jos apibrėžiamos galiojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.
Bendrovė	„Lietuvos energija“, UAB, juridinio asmens kodas 301844044, registruotos buveinės adresas Žvejų g. 14, LT-09310 Vilnius, Lietuvos Respublika.
Įmonių grupė	Lietuvos energija, UAB, ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai valdomi juridiniai asmenys.
Įmonė	Bendrovės įmonių grupės įmonė.
Suinteresuotos šalys	Įvairūs fiziniai ar juridiniai asmenys bei šių asmenų grupės ar institucijos, kurioms Įmonių grupės veikla turi ar gali turėti įtakos (pvz.,

	akcininkai, prekių tiekėjai, paslaugų teikėjai ar gavėjai ir kt.).
Susiję asmenys	Bendrovės įmonių grupės darbuotojų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai, tėvai (itėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai) ir seserys (įseserės), seneliai, jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai; vaikaičiai, jų sugyventiniai ar partneriai.

2. Bendrosios nuostatos

2.1. Politika nustato pagrindinius principus, kuriais vadovaujantis Įmonių grupėje įgyvendinamos antikorupcinės priemonės.

2.2. Bendrovės Įmonių grupės bendrieji veiklos principai nulinės tolerancijos korupcijai srityje:

2.2.1. Darbuotojų netolerancija korupcijai. Kiekvienas Bendrovės Įmonių grupės darbuotojas yra reikšminga Bendrovės Įmonių grupės, teikiančios nacionalinės svarbos paslaugas valstybės gyventojams ir verslo organizacijoms, dalis. Taigi kiekvienas Įmonių grupės darbuotojas turi susipažinti su Politika, laikytis jos nuostatų ir principų, savo darbą ir funkcijas privalo vykdyti sąžiningai bei skaidriai;

2.2.2. Skaidrumas. Įmonių grupės veikla remiasi skaidrumo, atvirumo, sąžiningos verslo praktikos ir racionalumo principais. Įmonių grupė laikosi teisės aktų reikalavimų, atskleidžia savo finansines ataskaitas kaip to reikalauja jos veiklą reglamentuojantys teisės aktai, bendradarbiauja su institucijomis ir teikia teisės aktų reikalaujamą informaciją, siekia racionalaus išteklių naudojimo, skaidriai vykdo viešuosius ir kitus pirkimus, siekia užtikrinti konkurenciją ir rinkos sąlygas atitinkančius prekių ar paslaugų įsigijimus;

2.2.3. Atsakingumas. Įmonių grupė atsakingai vykdo ir plėtoja savo veiklą ir savo veikloje vadovaujasi Jungtinių tautų Pasauliniu susitarimu (The United Nations Global Compact), kuris apima 10-ties principų taikymą veikloje. Atsižvelgiant į 10-tojo principo reikalavimus, Įmonių grupėje netoleruojamos bet kokios korupcijos formos (tiek tiesioginės, tiek netiesioginės), taip pat nustatomi nulinės tolerancijos korupcijai pagrindiniai principai;

2.2.4. Verslo etika. Įmonių grupė siekia savo akcininkų, partnerių, investuotojų, klientų, darbuotojų pasitikėjimo ir geros reputacijos, todėl netoleruojami bet kokie šioje Politikoje numatyti veiksmai ir korupcijos formos, galintys daryti neigiamą įtaką ar žalą Įmonių grupės reputacijai ir įvaizdžiui.

2.3. Įmonių grupės darbuotojai, vykdydami savo funkcijas, turi veikti sąžiningai ir skaidriai, laikydamiesi šių pagrindinių principų.

2.3.1. nešališkumo – svarstant sprendimus, galinčius sukelti darbuotojo ir Įmonės interesų konfliktą, darbuotojai turėtų nusišalinti nuo atitinkamo sprendimo priėmimo, apie tai atitinkamai informuojant atsakingus asmenis Įmonėje ar Įmonių grupėje galiojančių teisės aktų nustatyta tvarka;

2.3.2. Įmonių grupės interesų prioriteto – vykdydami savo darbo funkcijas darbuotojai turi siekti Įmonių grupės strateginių tikslų, nesinaudoti jiems suteiktais įgaliojimais, turima informacija siekiant bet kokio pobūdžio naudos sau ar susijusiems asmenims;

2.3.3. konfidencialumo – darbuotojai turi užtikrinti konfidencialios informacijos apsaugą laikantis Įmonių grupėje ir Įmonėse galiojančių teisės aktų, susitarimų, taip pat neatskleisti šios informacijos jos gauti neturintiems asmenims, teikti ją tiekėjams,

konkurentams, bet kuriems tretiesiems asmenims, siekiant iš to bet kokio pobūdžio naudos sau ar susijusiems asmenims;

2.3.4. lygiateisiškumo – darbuotojai neturi suteikti nepagrįsto pranašumo tiekėjams, paslaugų teikėjams ar kitiems asmenims, sprendimus priimti objektyviai, atsižvelgiant į Įmonių grupės ir Įmonės veiklos tikslus;

2.3.5. teisėtumo – darbuotojai savo įgaliojimų apimtyje turi priimti sprendimus tik atitinkančius teisės aktų reikalavimus ir nepažeidžiant šios Politikos ir kitų Įmonių grupės ar Įmonių teisės aktų nuostatų.

3. Korupcijos formos

- 3.1. Korupcijos formos yra kyšininkavimas, papirkinėjimas, piktnaudžiavimas tarnyba, prekyba įtaka, protekcionizmas, nepotizmas, mokesčių vengimas, sukčiavimas.
- 3.2. Įmonių grupėje netoleruojamos jokios Politikoje ar teisės aktuose nurodytos korupcijos formos.

3.3. Kyšininkavimas

- 3.3.1. Įmonių grupėje netoleruojamas bet kokios formos kyšininkavimas.
- 3.3.2. Kyšis yra bet kokios turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau ar kitam asmeniui (materialios ar nematerialios, turinčios ekonominę vertę rinkoje ar tokios vertės neturinčios) forma išreikštas neteisėtas ar nepagrįstas atlygis už pageidaujamą darbuotojo, valdymo organo teisėtą ar neteisėtą veikimą arba neveikimą, vykdant jam nustatytas funkcijas.
- 3.3.3. Kyšininkavimas apima bet kokios turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau ar kitam asmeniui gavimą, davimą, siūlymą, pažadėjimą, siekiant turėti įtakos veiksams ar sprendimams. Kyšininkavimas gali pasireikšti įvairiomis formomis, pradedant grynaisiais pinigais, perduodant juos asmeniškai ar susijusiems asmenims, vertingomis dovanomis, kelionių, pramogų apmokėjimu, karjeros galimybėmis ir t. t. Įtaka sprendimams ar veiksams kyšininkavimo atveju gali pasireikšti tiek aktyviais veiksmais, siekiant, kad būtų priimti teisėti ar neteisėti sprendimai, tiek neveikimu, kai siekiama, kad tam tikri sprendimai būtų nepriimti ar būtų nepateikiama (nuslepiama) dalis informacijos, reikšmingos sprendimo priėmimui.
- 3.3.4. Taip pat netoleruojamas turto prievartavimas. Turto prievartavimu laikomas grasinimas pakenkti, jei nebus sumokėta už pareigų atlikimą ar neatlikimą.

3.4. Parama politinėms partijoms ir Įmonių grupės parama

- 3.4.1. Įmonių grupė susilaiko nuo bet kokių įtakos formų - tiek tiesioginių, tiek ir netiesioginių – politikams ar politinėms partijoms bei nefinansuoja ar kitais būdais neremia politikų ar politinių partijų, jų atstovų ar jų kandidatų, rinkiminių kampanijų, politikų (ar su jais susijusių asmenų) vardu įsteigtų fondų, organizacijų, nesvarbu ar tai būtų Lietuvoje ar kitoje šalyje.
- 3.4.2. Parama įmonių grupėje skirstoma tik vadovaujantis „Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupės paramos skyrimo politikos nuostatomis ir tik laikantis joje nustatytų tikslų ir reikalavimų, taip pat remiantis paramos skyrimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų.

3.5. Įmonių grupės interesų atstovavimas

3.5.1. Atsižvelgiant į Bendrovės įstatuose ir kituose Įmonių grupės veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose įtvirtintą Įmonių grupės korporatyvinio valdymo modelį, vienas iš Bendrovės veiklos objektų – Įmonių grupės reprezentavimas, Įmonių grupės įmonių veiklos gairių ir taisyklių nustatymas, veiklos koordinavimas. Atsižvelgiant į tai, Įmonių grupės poziciją įvairiais energetikos sektoriui svarbiais klausimais gali atstovauti Bendrovė, jei Lietuvos Respublikos teisės aktai ir (ar) susitarimai bei Įmonių grupės teisės aktai nenumato kitaip.

3.5.2. Siekiant skatinti aktyvų dialogą su visuomene, gerinti Įmonių grupės įvaizdį, reputaciją, atvirumą ir plėtoti socialines iniciatyvas, Įmonių grupės ar Įmonių pozicija gali būti atstovaujama per asociacijas ar kitus panašaus pobūdžio susivienijimus, kurių veiklos tikslas yra koordinuoti jų narių veiklą ar atstovauti jų interesams, tačiau visais atvejais nepažeidžiant Įmonių grupės veiklos tikslų, galiojančių teisės aktų reikalavimų, Įmonių grupės teisės aktų nuostatų. Dalyvaudamos šių asmenų veikloje, Įmonių grupės įmonės turi laikytis šios Politikos nuostatų ir vengti bet kokio nesuderinamumo su joje numatytais reikalavimais.

3.6. Dovanos bei kitos naudos

- 3.6.1. Įmonių grupėje netoleruojamos bet kokios dovanos, kurios gali būti traktuojamos kaip viršijančios įprastą komercinę praktiką ir leidžiančios daryti prielaidą, kad tokiu būdu yra siekiama įgyti palankumo ar išskirtinio vertinimo bet kokiose su Įmonių grupės veikla susijusiose srityse.
- 3.6.2. Įmonių grupėje draudžiamos bet kokios formos dovanos Lietuvos ar užsienio valstybių pareigūnams (tarnautojams), auditoriams, savivaldybių darbuotojams ir pan., siekiant išvengti sprendimo šališkumo ar bet kokio pranašumo užsitikrinimo. Įmonių grupėje naudojamos verslo dovanos vienam asmeniui negali viršyti 75 Eur (be PVM) ir yra skirtos tik Įmonių grupės ir Įmonių prekės ženklo ir įvaizdžio stiprinimui.
- 3.6.3. Įmonių grupės darbuotojai gali priimti tik nedidelės vertės dovanas ar verslo suvenyrus, kurių vertė negali viršyti 75 Eur (be PVM).
- 3.6.4. Jei darbuotojai lankosi pas esamus ar potencialius tiekėjus ar klientus, dalyvauja parodose, konferencijose ir pan., jų kelionės ir apgyvendinimo išlaidos turi būti apmokėtos Įmonių grupės įmonės, kurioje darbuotojas dirba (išskyrus atvejus, kai dalyvaujama tarptautinių ne pelno organizacijų konferencijose, kai kviečia kitos valstybės valdžios atstovai, arba atvejus, susijusius su akademinė veikla, ir dalyvavimas yra suderintas su Bendrove). Priimdamas kvietimą darbuotojas turi įvertinti, ar tokiais veiksmais nėra siekiama padaryti neteisėtą poveikį, ar svarstomi klausimai bei dalyvavimas atitinkamuose renginiuose neturės neigiamos įtakos Įmonių grupės įvaizdžiui ar reputacijai.
- 3.6.5. Apie siūlomas ar gautas dovanas, išskyrus nedidelės vertės verslo suvenyrus, Įmonių grupės darbuotojai privalo informuoti savo tiesioginį vadovą ir prevencijos funkcijas vykdančią darbuotoją Įmonėje.
- 3.6.6. Šios 3.6.1 – 3.6.5 punktuose išdėstytos nuostatos dėl dovanų ir kitų naudų galioja be jokių išimčių, net jei tam tikrais atvejais tai gali būti traktuojama kaip normali verslo praktika kitose ūkinės veiklos srityse ir būtų susiję tiek su dovanų dovanojimu, tiek su jų priėmimu. Šiuo atveju dovana yra suprantama ir kaip papildomų naudų suteikimas (pvz., išskirtinės nuolaidos, apmokamos atostogos, darbo vietos pasiūlymas ar pan.).

3.7. Nepotizmas

3.7.1. Įmonių grupėje netoleruojamas bet koks savo šeimos narių, giminaičių bei kitų susijusių asmenų įdarbinimas, globa ar protegavimas Įmonių grupės įmonėse, taip pat

tokių asmenų tiesioginio pavaldumo ar kontrolės santykiai. Darbuotojai atrenkami sąžiningai, remiantis jų kompetencijomis ir įmonių poreikiu.

3.8. **Piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi (pareigomis)**

3.8.1. Įmonių grupėje netoleruojamas bet koks piktnaudžiavimas einamomis pareigomis. Įmonės teikiamos darbo priemonės, finansiniai, materialiniai išteklių naudojami vadovaujantis įmonių vidaus tvarkomis.

3.8.2. Piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi (pareigomis) suprantamas kaip savo tarnybinės padėties, įstatymais ir kitais teisės aktais, pareiginiiais nuostatais suteiktų teisių, pareigų ir įgaliojimų panaudojimas arba nepanaudojimas priešingai pareigybės interesams, jos veiklos principams, esmei ir turiniui, taip pat suteiktų įgaliojimų viršijimas.

3.9. **Prekyba įtaka (poveikiu)**

3.9.1. Įmonių grupėje netoleruojama Prekyba įtaka (poveikiu). Prekyba įtaka (poveikiu) suprantama kaip neteisėti veiksmai pasinaudojant savo pareigomis, įgaliojimais ar kita tikėtina įtaka, siekiant paveikti įstaigą, organizaciją, valstybės tarnautoją ir pan., kad šie teisėtai ar neteisėtai veiktų ar neveiktų vykdydami savo įgaliojimus.

3.9.2. Įmonių grupėje taip pat netoleruojamas neteisėtas lobizmas.

4. **Nulinės tolerancijos korupcijai politikos įgyvendinimas**

4.1. **Ryšiai su trečiosiomis šalimis.** Įmonių grupė siekia būti patikimu partneriu rangovams, tiekėjams ir verslo partneriams. Santykiuose su rangovais ir tiekėjais Įmonių grupė vadovaujasi skaidrumo ir kovos su korupcija principais. Ši politika skelbiama viešai, todėl su jos nuostatomis gali supažinti visi esami ar potencialūs Įmonių grupės partneriai.

4.2. **Konsultantai, agentai ir tarpininkai**

4.2.1. Bet kuris asmuo, veikiantis kaip Bendrovės ar Įmonės atstovas, privalo būti susipažinęs su šia Politika.

4.2.2. Tais atvejais, kai yra nustatoma, kad agentų, konsultantų ar tarpininkų veikla bei elgesys pažeidžia Politikos nuostatas, Bendrovė turi teisę imtis atitinkamų veiksmų, įskaitant ir sutartinių įsipareigojimų nutraukimą teisės aktų nustatyta tvarka.

4.3. **Pirkimai**

4.3.1. Įmonių grupė vykdo visas pirkimo bei pardavimo procedūras maksimaliai teisingai ir skaidriai, vadovaudamasi teisės aktais ir Įmonių grupėje galiojančiomis Politikomis bei kitais teisės aktais.

4.3.2. Vidaus procedūros apima tinkamus vidinės kontrolės mechanizmus, siekiant užtikrinti teisingą bei skaidrią tiekėjų atranką bei vėlesnį sutartinių įsipareigojimų vykdymą.

4.3.3. Tais atvejais, kai nustatoma, kad trečiųjų šalių atstovų veikla bei elgesys pažeidžia Politikos nuostatas, Įmonės turi teisę imtis atitinkamų veiksmų, įskaitant ir sutartinių įsipareigojimų nutraukimą teisės aktų nustatyta tvarka.

4.4. **Pranešimai apie pastebėtus pažeidimus**

- 4.4.1. Politika yra svarbi organizacinės kultūros ir darbuotojų elgesio normų formavimo dalis, todėl visi Įmonių grupės darbuotojai privalo pranešti apie bet kokius Politikos pažeidimus arba įtariamus pažeidimus prevencijos funkcijas vykdančiam darbuotojui Įmonėje arba pasinaudodami Pasitikėjimo linija telefonu +370 640 88889 arba el. paštu pasitikejimolinija@le.lt.
- 4.4.2. Visos kitos suinteresuotosios šalys raginamos siųsti pranešimus apie Politikos pažeidimus arba įtariamus pažeidimus www.le.lt puslapyje nurodytais Pasitikėjimo linijos kontaktais.
- 4.4.3. Bendrovė garantuoja, kad neatskleis pranešimą pateikusių asmenų tapatybės.
- 4.4.4. Politikos pažeidimo atvejais gali būti viešiniami vidaus komunikavimo priemonėmis. Esant nusikalstamos veikos požymiams, Bendrovė praneša kompetentingoms teisėsaugos institucijoms.
- 4.4.5. Politika yra vieša ir skelbiama interneto svetainėje www.le.lt, taip pat kiekvienos Įmonės interneto svetainėse.

5. Nulinės tolerancijos korupcijai politikos Įmonių grupėje formavimas

- 5.1. Atsižvelgiant į Bendrovės įstatuose įtvirtintą Bendrovės kompetenciją spręsti Įmonių grupės įmonių veiklos ir valdymo klausimus, nulinės tolerancijos korupcijai politiką Įmonių grupės lygiu formuoja Bendrovė.
- 5.2. Bendrovės prevencijos funkcijas vykdančias struktūrinis padalinys:
 - 5.2.1. yra atsakingas už šios Politikos įgyvendinimą;
 - 5.2.2. atlieka Politikos įgyvendinimo priežiūrą ir stebėseną Įmonių grupės įmonėse;
 - 5.2.3. teikia pasiūlymus dėl Politikos tobulinimo, atnaujinimo, papildymo;
 - 5.2.4. įgyvendindamas Politiką struktūrinio padalinio nuostatuose nustatyta tvarka nustato reikalingus prevencinius veiksmus Įmonių grupės lygiu (įskaitant, bet neapsiribojant, veiksmus, susijusius korupcijos prevencija Bendrovėje ir Įmonėse įvairiose veiklos srityse (viešųjų pirkimų, fizinės saugos, informacijos saugos ir kt.)), nagrinėja trečiųjų šalių skundus, vykdo vidaus tyrimus, turi teisę susipažinti su Įmonių grupės įmonių veiklos dokumentais, taip pat vykdo kitas padalinio nuostatuose nurodytas funkcijas ir turi juose nustatytas teises ir pareigas ir teikia juose numatytas ataskaitas.
- 5.3. Įmonių grupės įmonės turi užtikrinti reikiamas sąlygas Bendrovės struktūrinio padalinio darbuotojams, būtinas jų funkcijoms vykdyti (įskaitant, bet neapsiribojant, sudaryti sąlygas susipažinti su reikalinga informacija, skirti darbo vietą Įmonėje, suderinti prevencijos darbuotojų atrankos sąlygas ir kandidatūras su Bendrovės struktūrinio padalinio vadovu ir kt.).

6. Baigiamosios nuostatos

- 6.1. Įmonių grupės darbuotojai privalo būti susipažinę su Politika ir laikytis jos nuostatų.
- 6.2. **Atsakomybė**
 - 6.2.1. Šios politikos nuostatų pažeidimas laikomas šiurkščiu darbo drausmės pažeidimu ir už juos taikoma Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatyta atsakomybė.
 - 6.2.2. Tais atvejais, kai Politikos pažeidimas turi nusikalstamos veikos požymių, apie tai pranešama kompetentingoms institucijoms ir taikoma už šias veikas Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatyta atsakomybė.

6.3. **Socialinės atsakomybės ataskaita**

Informacija apie vykdomas Nulinės tolerancijos korupcijai politikos įgyvendinimo iniciatyvas yra pateikiama Bendrovės ir Įmonių grupės įmonių socialinės atsakomybės ataskaitoje. Socialinės atsakomybės ataskaita gali būti audituojama nepriklausomos audito bendrovės.

6.4. Politiką, jos priedus ir pakeitimus tvirtina Bendrovės valdyba.